

tagelse af kommunisterne) erkender, at arbejdskonflikter i givet tilfælde kan true så store samfundsinteresser, at det både er statens ret og pligt at bringe dem til afslutning. Dernæst erkendes det øjensynligt også, at de af forligsinstitutionen udarbejdede mæglingforslag ikke i almindelighed kan forventes at afgive et rationelt grundlag for statens afgørelse af en konflikt, idet forligsinstitutionens opgave i henhold til loven ikke er at stille de forslag, som i og for sig er de mest sagligt begrundede under hensyn til, hvad retfærdighed byder eller hensynet til produktionens vilkår tilsiger, men alene skal tilstræbe at fremsætte forslag, der i den givne situation har mulighed for at opnå begge parternes tilslutning.

Efter den erkendelse, man således i alle kredse er nået til, synes der ikke at være nogen saglig begrundelse for at opretholde den nuværende tilstand, hvor enhver stor konflikt møder samfundet uforberedt, og organisationerne allerede nu fører deres overenskomstforhandlinger i bevidstheden om, at samfundsmagten vil træffe afgørelsen, hvis der i en meget omfattende konflikt ikke opnås enighed mellem parterne.

Ud fra disse synspunkter forelægges nærværende forslag. Lovforslaget bygger på den opfattelse, at overenskomsterne mellem arbejdere og arbejdsgivere som hovedregel må hvile på den frie aftale mellem parterne, og at det er af den største samfundsmæssige værdi, at arbejdere og arbejdsgivere gennem forhandling kan nå frem til den afgørelse vedrørende løn- og arbejdsvilkår, som giver gode muligheder for produktionen og samtidig sikrer arbejdere og funktionærer en retfærdig andel af produktionens udbytte. Med den kultur og indsigt, alle kredse indenfor dansk produktionsliv er nået frem til, skulle der også være mulighed for, at en rolig fremadskridende økonomisk udvikling vil føre til, at den overvejende del af afgørelserne vedrørende erhvervslivets forhold fremtidig vil kunne nås gennem en sådan fri forhandling; men lige så sikkert er det, at der i kommende tider vil indtræffe de tilfælde, hvor der ikke opnås et resultat gennem forhandling, og hvor en afgørelse gennem en langvarig arbejdskamp vil angribe selve samfundets velfærd. I denne forbindelse må det ud fra samfundsmæssige synspunkter også tillægges den største vægt, at en afgørelse truffet på grundlag af, hvilken part der kan holde længst ud i en arbejdskamp, i enhver henseende er irrational, idet der næppe kan tænkes en mere vilkårlig målestok for en afgørelse.

Nærværende forslag går da ud fra den betragtning, at stående overfor en sådan situation,

hvor organisationerne svigter og ikke formår at løse de opgaver, som deres stilling i samfundet forpligter dem til, må den regering og lovgivningsmagt, som har ansvaret for det fælles samfunds velfærd, forebygge ulykkerne og drage omsorg for en af uvildige mænd på ret og billighed bygget afgørelse.

Det foreslås da i lovforslagets §§ 1 og 2, at der oprettes en voldgiftsret, som er rede til at træde i funktion, når en situation af foran nævnte art indtræder. Denne ret foreslås sammensat på en sådan måde, at den både omfatter en ligelig repræsentation for de parter, sagen angår, og et antal medlemmer, som kan ventes at sidde inde med de bedste betingelser for at kunne dømme sagligt og retsindigt og med vilje til upartiskhed.

Til formand for retten foreslås formanden for den faste voldgiftsret, og samtidig foreslås det, at formanden sammen med to af den faste voldgiftsrets udpegede medlemmer med juridisk og national-økonomisk indsigt udgør rettens formandsskab.

Medens formandsskabet vælges for 3 år ad gangen, foreslås det, at de af organisationerne udpegede medlemmer vælges for hver enkelt sag, så det sikres, at personer med specielt kendskab til den pågældende sag får sæde i retten.

For det tilfælde, at en sag vedrører løn- og arbejdsvilkår, der efter retsformandens skøn ikke kan anses for tilstrækkeligt repræsenteret af hovedorganisationerne, foreslås to af de af organisationerne udpegede medlemmer erstattet af 2 af den faste voldgiftsret udpegede medlemmer med kendskab til arbejdsforholdene indenfor det pågældende område, som skal repræsentere henholdsvis arbejdsgiver- og arbejderinteresserne indenfor området.

I forslagens § 1 fastslås det, at voldgiftsretten træder i funktion, når arbejdskonflikten er af en sådan karakter, at statsministeren skønner, at den vil udsætte omfattende samfundsinteresser for fare.

Konkrete direktiver for voldgiftsrettens virksomhed vil det formentlig ikke være rigtigt at give i selve loven, da der foruden de almene hensyn, som må være afgørende for retten, vil kunne tænkes specielle af den foreliggende situation af-fødte omstændigheder, som der bør tages hensyn til, men som ikke forud kan angives i generelle regler; men det følger af sagens natur, at det for retten må være en rettesnor, at dens afgørelser giver medarbejderne i erhvervslivet så gode kår, som kan forenes med opretholdelsen af erhvervenes konkurrenceevne og dermed opretholdelsen af gode produktionsmuligheder.